۱۰ راهبرد دکتر طهرانچی که فضای آموزشی دانشگاه آزاد را دگرگون کرد

گام به گام با تحول آموزش دانشگاه

سارا طاهری
خبرنگار گروه دانشگاه

تحول در نظام آموزشی افزایش مهمی بود که در دوره ریاست هفت‌ساله شهید طهرانچی در دانشگاه آزاد رقم خورد. دکتر طهرانچی با این اعتقاد که آموزش باید به طور مداوم نوکامل یابد، رویکردی نوین را برای این نهاد آموزشی مطرح کرد. از همان آغاز او بر این باور بود که آموزش یک فرایند پویا و تحول‌ساز است. در این سال‌ها، دانشگاه آزاد شاهد تحولاتی بنیادین در عرصه آموزش بوده تا جایی که حتی در زمینه‌های نوآورانه و فناوری‌های آموزشی، گام‌های بلندی را برداشته است. تغییراتی که به‌ویژه در ایجاد فضاهایی برای یادگیری تعاملی و استفاده از فناوری‌های نوین به خوبی قابل مشاهده است. راه‌اندازی سامانه‌های یکپارچه‌ای مانند «آموزشیار» و «کاتب»، طراحی نظام نوین «عرصه و پایه» و اصلاح و بازآرایی رشته‌ها بر اساس سند آمایش از مهم‌ترین اقدامات این دوره به شمار می‌رود. اقداماتی که موجب افزایش شفافیت، عدالت آموزشی، مهارت‌محوری و تصمیم‌سازی هوشمند شده‌اند. در این گزارش تلاش کرده‌ایم نگاهی به تحولات آموزشی دانشگاه آزاد در هفت سال گذشته داشته باشیم که در ادامه از نظر می‌گذرانید.

۱ نگاه دکتر طهرانچی به حوزهٔ آموزش چگونه بود؟

شهید دکتر طهرانچی مدیری بود که به تحول ساختاری در نظام آموزش عالی کشور اعتقاد داشت و بر این اساس، تمام تلاش خود را به کار گرفت تا سیستم آموزشی دانشگاه را متحول کند. او به این باور رسیده بود که فعالیت‌های آموزشی باید به تقویت و ارتقای نظام آموزشی کشور معطوف شود. چرخش اول سند تحول و نعالی دانشگاه آزاد نیز دقیقاً بر همین اساس شکل گرفت؛ هدف این چرخش، تغییر از آموزش حافظه محور به یادگیری عمیق، کاربردی و فایده محور است که بستر اشتغال دانش‌بنیان را فراهم کند. این تغییر رویکرد یعنی به جای تجزیهٔ صرف به خطط اطلاعات، تلاش بر این است دانشجویان درکی عمیق از مطالب پیدا کنند و بتوانند آن را در دنیای واقعی به کار برند. به این ترتیب، آموزش به سمتی حرکت می‌کند که هم برای دانشجویان و هم برای جامعه منفعتی ایجاد کرده و زمینه افزایش سرزندگی برای فارغ‌التحصیلان فراهم کند.

شهید دکتر طهرانچی همچنین اعتقاد داشت که در ۵ سال آینده یک دفعه متوجه یک نیازی در مرمایه انسانی می‌شود. نیازی در سرمایه انسانی مثل نیازی در انرژی نیست که با دزدکردن برق خورشیدی ظرف یک سال مشکل حل شود. برای حل مشکل نیازی در نیروی انسانی حداقل ۵ سال از مقطع متوسطه، آغاز می‌شود و باید کار را شروع کرد تا نیازی احساس شود. به گفته او برخی رشته‌ها دیگر جایگاه خود را در ذهن جامعه از دست داده‌اند. او گفته بود: «وقتی به آمار ورودی‌های سال ۱۴۰۳ نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که خلاءهای جدی در نیازی در تربیت نیروی انسانی وجود دارد. فرزندانمان برای ذائقه خود انتخاب می‌کنند و ما باید متناسب با ذائقه آن‌ها حرکت کنیم.» بنابراین به گفته او زنگ خطر به صدا درآمده و اگر همین امروز کاری برنامه‌ریزی نکنیم، سال‌ها بعد، با یک نیازمندی عجیبی مواجه خواهیم شد. او بر اهمیت فعالیت‌های مفوم آموزشی نیز تأکید می‌کرد و معتقد بود باید این فعالیت‌ها به‌نوعی در خدمت تقویت آموزش باشد. شهید طهرانچی بر این باور بود هرگونه فعالیت، به ویژه فعالیت اقتصادی باید در راستای تقویت آموزش و ارتقای کیفیت آن باشد، نه اینکه از آن جدا یا مستقل عمل کند تا جایی که حتی تیرماه سال ۱۳۹۸ در جلسه با اعضای شورای دانشگاه آزاد استان خراسان شمالی و اساتید گروه کشاورزی این دانشگاه گفته بود: «دانشگاه آزاد برای کسب درآمد، کار اقتصادی نمی‌کند، بلکه فعالیت‌های اقتصادی ما باید مقوّم آموزش باشد.» دکتر طهرانچی با تأکید بر ناکارآمدی روش‌های آموزش فعلی، به لزوم تغییر آن‌ها به روشی شبیه به آموزش پزشکی اشاره کرده بود. به همین دلیل، بررسی و اجرای روش‌های نوین آموزشی در دانشگاه آزاد به عنوان یک هدف اساسی در دستور کار قرار گرفت. از نگاه او، آموزش نباید صرفاً به انتقال نظریه و محتوا محدود شود، بلکه باید با عمل و مهارت‌آموزی در میدان واقعی همراه باشد. او معتقد بود همان‌گونه که دانشجویان پزشکی از همان ابتدا در بیمارستان‌ها حاضر می‌شوند و آموخته‌های خود را به صورت عملی تجربه می‌کنند، سایر رشته‌ها نیز باید به همین شکل طراحی شوند. در سخنانی در اولین جشن دانش‌آموختگی و فارغ‌التحصیلی دانشجویان دانشکده توسعه فناوری و کارآفرینی دانشگاه آزاد در اردکان گفته بود: «امروز اگر بیمار شویم، خود را به راحتی به دست پزشک می‌سپاریم، اما حاضر نیستیم کارخانه و کارگاه خود را به دست فارغ‌التحصیلان مهندسی بدهیم، زیرا آن‌ها در محیط عرصه، آموزش واقعی ندیده‌اند. نظام پایه و عرصه می‌تواند علوم و مهندسی را در این ایران آباد کند.» بنابراین به زعم او تمام رشته‌ها باید آموزش میدانی داشته باشند تا فارغ‌التحصیلان نه‌تنها دانش نظری، بلکه توان عملی نیز داشته باشند. شهید طهرانچی همچنین در سخنرانی‌های متعدد خود به آسیب‌شناسی نظام آموزش کشور و چالش‌های اجرای آن رشته دانشجویان پرداخته بود. او در اسفند سال ۱۴۰۲ در نخستین نشست سراسری مدیران و اعضای هیئت‌علمی گروه محیط زیست دانشگاه گفته بود: «عدم استقبال دانشجویان از برخی رشته‌های مهم، نتیجه انتخاب غیرصحیح است.» او معتقد بود دانشگاه باید به دانشجویان آموزش دهد که چگونه انتخاب‌های صحیحی داشته باشند، زیرا انتخاب‌های نادرست می‌تواند به مشکلاتی منجر شود که عدم استقبال از رشته‌های مهم و بحران‌های اجتماعی منجر شود. او خرداد سال گذشته نیز جلسه اعضای تفاهم‌نامه همکاری دانشگاه آزاد استان همدان و شرکت صنایع غذایی سحر به تغییر ذائقه نسل جوان در انتخاب رشته‌های دانشگاهی اشاره کرده و گفته بود که این تغییرات می‌تواند نیروی انسانی آینده کشور را تهدید کند. او تأکید کرده بود دانشگاه باید با اصلاح روش‌های آموزشی و سرفصل‌های دروس، این چالش‌ها را برطرف کند.

۲ سامانه‌محوری در آموزش دانشگاه

یکی از تحولات چشمگیر در نظام آموزشی دانشگاه آزاد در هفت سال گذشته، ایجاد سامانه‌هایی برای ساماندهی امور مربوط به حوزه آموزش بوده است. راه‌اندازی سامانه‌های «آموزشیار»، «کاتب» و «مشکات» هم در همین راستا در زمان حیات شهید طهرانچی کلید خورد. این سامانه‌ها به عنوان ابزارهای آموزشی، با هدف ارتقای کیفیت خدمات آموزشی، بهبود فرایند یادگیری، تسهیل دسترسی به منابع آموزشی و طراحی شده‌اند.

شفافیت با آموزشیار: پیش از سال ۱۳۹۹، دانشگاه آزاد با چالش‌های جدی در حوزه سامانه‌ها مواجه بود. ناهماهنگی میان سامانه‌های مالی و آموزشی، شکاف اطلاعاتی، جعل مدارک و روندهای سنتی بروکراسی، ساختار دانشگاه را دچار ضعف و آسیب‌پذیری کرده بود. بعضا هم واحد دانشگاهی از یک نسخه یک نرم‌افزار خاص استفاده می‌کرد که حتی جابه‌جایی اطلاعات را برای دانشجویان دشوار کرده بود. در همین شرایط، شهید طهرانچی با نگاهی آینده‌نگرانه، طرح تحول دیجیتال دانشگاه آزاد را با محوریت سامانه «آموزشیار» عملیاتی کرد و ۲۹ مرداد۱۴۰۰ ۹۹ بود که از سامانه مدیریت یکپارچه امور آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی (آموزشیار) رونمایی شد. شاید بتوان گفت یکی از مهم‌ترین نتایج طراحی و راه‌اندازی آموزشیار، جمع شدن بساط بی‌انضباطی مالی بود. در ساختار قدیم، سامانه‌های مالی و آموزشی ارتباطی با یکدیگر نداشتند. این عدم اتصال منجر به نشت مالی بالغ بر ۲۰۰ میلیارد تومان در آن سال‌ها شده بود. در دوره دکتر طهرانچی با طراحی ساختار یکپارچه، ارتباط میان سامانه‌ها برقرار شد و نظارت سامانه‌ای جایگزین کنترل‌های دستی شد. این تحول، شفافیت مالی دانشگاه را هم به شکل چشمگیری افزایش داد. یکی دیگر از چالش‌های مهم دانشگاه در گذشته، جعل مدارک تحصیلی بود. دکتر طهرانچی با پیاده‌سازی سامانه‌های الکترونیکی مانند آموزشیار و وضعیت دروس، گزارش‌های غیررسمی ارزشمندی ارائه داد که مبنای سیاست‌گذاری مدیران دانشگاه شد تا جایی که شهید طهرانچی در جلسات اساتید با تکیه بر داده‌های استخراج شده از آموزشیار، تحلیل‌هایی ارائه می‌داد که تصمیم‌های مدیران بر اساس آن شکل می‌گرفت. بنابراین شبکه‌ای و افزایش یکپارچگی سیستمی حرکت کند. این سامانه انجام امور آموزشی، پژوهشی و مالی را برای دانشجویان ساده‌تر کرد. مراجعه حضوری، فرایندهای دستی و معطلی در دریافت خدمات، حیاری خود را به دسترسی آنلاین، خودکار و شفاف داد. با وجود چالش‌های اولیه، آموزشیار به سرعت جای خود را در ساختار دانشگاه پیدا کرد؛ امروز به عنوان اصلی‌ترین مرجع خدمات آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی شناخته می‌شود. سامانه‌ای که همچنان در مسیر توسعه قرار دارد و ارتقای آن برای پاسخ‌گویی دقیق‌تر به نیازهای کاربران در دستور کار است.

کاتب، تحقق عدالت در دسترسی به محتوای باکیفیت آموزشی: اسفند سال ۱۴۰۱ بود که سامانه کاتب راه‌اندازی شد. هدف از راه‌اندازی این سامانه که نام کاملش «سامانه کلاس استاندارد تکمیلی برنامه‌ریزی درسی» است؛ برقراری عدالت آموزشی در بین تمام دانشجویان دانشگاه است. همان هدفی که دکتر طهرانچی بارها بر آن تأکید کرده و گفته بود تمام دانشجویان در سراسر کشور باید به محتوای آموزشی استاندارد دسترسی داشته باشند. اما چه شد که این سامانه در دانشگاه متولد شد؟

۳ شکل‌گیری نظام عرصه - پایه دانشگاه آزاد اسلامی

سال‌هاست بسیاری از مسئولان در حوزه آموزش عالی و همچنین صاحبان صنایع از کمبود فارغ‌التحصیلانی که توانمندی‌های عملی و کاربردی لازم را دارا باشند، گلایه می‌کنند. این مسئله به‌ویژه در رشته‌های فنی و مهندسی بیشتر دیده می‌شد تا جایی که نیاز به یک تحول بنیادین در نظام آموزشی کشور به‌شدت مورد توجه قرار گرفت. از آنجایی که شهید دکتر طهرانچی به تمام رشته‌ها نگاهی مانند رشته‌های پزشکی داشت، اجرای نظام «عرصه و پایه» در رشته‌های مهندسی به‌عنوان یک راه‌حل مؤثر از سوی او پیشنهاد شد؛ نظامی که هدف آن این است که دانشجویان در این رشته‌ها، شبیه به دانشجویان پزشکی، از تجربیات عملی کافی برخوردار شوند و به مهارت‌های کاربردی خود اضافه کنند.

شهید طهرانچی، به خوبی این مسائل را درک کرده و بر این باور بود که نظام پایه و عرصه در آموزش علوم پزشکی نتایج مثبتی به همراه داشته است. او در سخنانی گفته بود که در شرایط بحرانی، معمولا ما خود را به راحتی به دست پزشکان می‌سپاریم؛ اما وقتی نوبت به کارخانه‌ها و کارگاه‌ها می‌رسد، تعلیلی به سپردن آنها به دست فارغ‌التحصیلان مهندسی نداریم. دکتر طهرانچی این موضوع را ناشی از عدم آموزش کافی در محیط‌های عملی می‌دانست و تأکید کرده بود که با اجرای نظام عرصه و پایه می‌توان علوم و مهندسی را در ایران به سمت احیا و تحول مثبتی هدایت کرد.

در همین راستا، برای اقدامات مؤثر، راه‌اندازی سکوی «ست» یا همان «تولید، تضمین، تامین» است که به تقلید از نظام پزشکی، در خرداد ۱۴۰۲ به‌طور پایلوت در استان آذربایجان شرقی شروع به کار کرد. این پلتفرم که از بهمن ماه سال گذشته فعالیت‌های کشوری خود را آغاز کرده، با تشکیل یک شبکه گسترده از استادان، ارزیابان و شرکت‌های صنعتی، این امکان را فراهم کرد که دانشجویان از فضای تئوری وارد میدان واقعی تولید و ارزیابی شوند. حالا می‌توان «ست» را نشان‌دادن از تحولی نوین در آینده آموزش در ایران دانست که می‌تواند نسل جدیدی از فارغ‌التحصیلان را به بسازار کار معرفی کند؛ اتفاقی که آذرماه سال گذشته در دانشگاه آزاد اسلامی یزد رقم خورد و ۵۰ دانشجو به عنوان اولین دانش‌آموختگان مشترک دانشگاه و صنعت دانشکده توسعه، فناوری و کارآفرینی فارغ‌التحصیل شدند. افرادی که با نسلط به مهارت‌های فنی و عملی، آمادگی لازم برای فعالیت در صنعت را خواهند داشت.

در دنیای آموزش، تحولی جدید در حال شکل‌گیری است که ارتباطی عمیق بین دانش‌های نظری و تجربیات عملی ایجاد می‌کند. در این راستا، تصمیم گرفته شده که مدل ترکیبی عرصه و پایه در دانشکده‌های توسعه و تربیت نیز پیاده‌سازی شود. دانشجویان دانشکده‌های تعلیم و تربیت در مدارس، که به‌عنوان عرصه یادگیری شناخته می‌شوند، تجربه‌های عملی ارزشمندی را به دست می‌آورند. در واقع فلسفه ایجاد دانشکده‌های تعلیم و تربیت اسلامی برقرار شدن رابطه بین عرصه و پایه است تا جایی که دانشجویان علوم تربیتی، هم در کلاس درس و هم در محیط واقعی (عرصه)، یعنی مدارس حضوری فعال داشته باشند. براساس این مدل آموزشی، دانشجویان به صورت عملی تجربه محور آموزش می‌بینند؛ درست مانند دانشجویان پزشکی که در بیمارستان‌ها حضور دارند و کارورزی می‌کنند. در این مدل، دانشجویان در طول دوره تحصیل خود، ۴۰۰ ساعت کارورزی را در مدارس و مراکز آموزشی تجربه می‌کنند. همچنین با استفاده از فناوری‌های نوین مانند متل اتاق‌های کنفرانس مجهز به سیستم‌های ویدئوکنفرانس و مشاهده آنلاین کلاس‌های درس، امکان نظارت مستمر اساتید و ارائه بازخورد به دانشجویان فراهم شده است. در حال حاضر، دانشگاه آزاد اسلامی در مسیر این تحول، ۲۹ دانشکده تعلیم و تربیت را در استان‌های مختلف کشور تاسیس کرده است که به تقویت این پیوند بین دانش و عمل کمک می‌کند.

احیای رشته‌ها اتفاق دیگری بود که با ایجاد نظام عرصه و پایه شاهد آن بودیم. به‌عنوان نمونه رشته شیلات دانشگاه آزاد اسلامی چابهار پس از ۱۵ سال تعطیلی بار دیگر راه‌اندازی شد. این اقدام بخشی از اجرای طرح پروش مجدد پرگو در کلاژ بود که به دنبال آن ۲۰ دانشجو جدب شدند و حالا این دانشجویان نه‌تنها در کلاس درس شرکت می‌شوند، بلکه با حضور در مزارع پرورش میگو، تجربه عملی هم کسب می‌کنند.

از آنجایی که دانشگاه عرصه و پایه به‌عنوان یک رویکرد نوین در آموزش عالی، می‌تواند به ارتقای کیفیت آموزش و افزایش آمادگی فارغ‌التحصیلان ایفاء شد، مدارس طرح در راستای کارورزی و غیررسمی و به‌عنوان حلقه واسط، ضمن ارائه آموزش مهارت‌های لازم و ایجاد شرایط کارورزی، مهارت‌وزران را آماده ورود به بازار کار می‌کند. حالا مدارس مهارتی با یک تیر دو نشان زده‌اند؛ در ابتدا هم مهارت کافی را به مهارت‌آموزان آموزش می‌دهند تسه بعد از فارغ‌التحصیلی صنایع برای خود شغلی ایجاد کنند و دیگر نیازشند و در کنام دم مشکلات صنایع را حل می‌کنند.

در حال حاضر ۱۳۰ مدرسه عالی مهارتی در واحدهای دانشگاه آزاد مشغول به فعالیتند که به عنوان یک حلقه تکمیلی توجه به نیازهای خاص هسر منطقه، دوره‌های مهارتی را ارائه می‌دهند و ارتباط نزدیکی با صنایع محلی دارند تا فارغ‌التحصیلان را برای ورود به بازار کار آماده کنند. به عبارت دیگر، این مدارس را می‌توان پلی بین آموزش و اشتغال دانست که به توسعه مهارت‌های نیروی کار و ارتقای صنایع منطقه کمک می‌کنند. مدرسه عالی مهارتی حقوق، مدرسه صنایع خلاق، مدرسه عالی چرم و کفش تبریز، مدرسه مهارتی حقوق فناوری و نوآوری واحد پردیس، مدرسه علوم ورزش واحد اراک، مدرسه عالی مهارتی اقتصاد دیجیتال واحد تبریز، مدرسه عالی مهارتی بورس و بازار سرمایه واحد مشهد، مدرسه عالی مهارتی بورس اراک از جمله مدارسی اند که با عنوان مدارس عالی مهارتی در دانشگاه آزاد اسلامی فعالند.

۴ حل دغدغهٔ اشتغال با ایجاد مدارس عالی مهارتی

دغدغه اشتغال، یکی از صدها دغدغه شهید طهرانچی برای دانشجویان دانشگاه آزاد بود. او معتقد بود تحقق شعار «هر دانشجو، یک تخصص، یک مهارت» باید سرلوحه فعالیت‌های واحدهای دانشگاهی قرار بگیرد زیرا اغلب افراد با مدرک فوق دیپلم، داشتن یک تخصص و مهارت و شغل به دانشگاه مدارک کارشناسی و کارشناسی ارشد و نداشتن شغل ترجیح می‌دهند. او تاسیس مدارس عالی مهارتی را حلقه تکمیلی برای حل اشتغال جوانان می‌دانست و در سخنانی گفته بود مدارس عالی مهارتی سعی دارند در حوزه‌هایی که نهاد دانشگاه توانایی معرفی متخصص لازم را به صنعت یا جامعه دارد، زمینه‌های شغلی ایجاد کنند.

به همین دلیل بود که دانشگاه راه‌اندازی مدارس مهارتی را کلید زد و در بهمن ماه سال ۱۳۹۷ نیز خبر راه‌اندازی مدرسه عالی مهارتی حقوق رسانه‌ای شد. مدارسی که با دوره‌های کوتاه‌مدت مهارتی، افراد و متقاضیان را آماده اشتغال و بازار کار می‌کند. اردیبهشت سال ۹۹ بخشنامه نحوه تاسیس و راه‌اندازی مدارس عالی مهارتی توسط دکتر طهرانچی ابلاغ شد. مدارس عالی در راستای کارآفرینی غیررسمی و به‌عنوان حلقه واسط، ضمن ارائه آموزش مهارت‌های لازم و ایجاد ویژه دانشگاه آزاد ابلاغ و قرار شد تمام واحدهای دانشگاه این طرح را اجرا کنند. براساس آخرین آمار ارائه شده معاونت تربیتی و مهارتی دانشگاه، در حال حاضر ۴۵ هزار دانشجو در قالب طرح پرویش وارد صنایع شده و مطابق با استانداردهای صنعتی تربیت شده‌اند. براساس سند تحول و نعالی دانشگاه آزاد اسلامی در افق پنج‌ساله یعنی تا سال ۱۴۰۵ حدود ۶۰ درصد از دانشجویان باید در طرح پرویش مشارکت داشته باشند.

پس از حدود ۴ سال از آغاز این طرح آن‌طور که به نظر می‌رسد دیگر دانشجویان باید آزاد می‌دانند در دانشگاهی تحصیل می‌کنند که از همان ابتدای ورود به دانشگاه با محیط واقعی کار آشنا و با آن درگیر می‌شوند. بسیاری از دانشجویان زمانی که تحصیلشان تمام شده می‌دانند به کدام شغل علاقه‌مندند تا جایی که حتی بخشی از علاقه‌مندی‌ها در مسیر تعامل واقعی فرد با محیط کار شکل می‌گیرد و با پس زده می‌شود. یعنی شاید دانشجو به این نتیجه برسد که محیط را دوست ندارد و رشته‌اش را اشتباه انتخاب کرده است و طرح پرویش این فرصت را ایجاد می‌کند که دانشجو از همان ترم اول دست به انتخاب بهتری بزند. از دو سال قبل تاکنون طرح پرویش با اجرای رویداد مهر! (صنعت، دانشگاه، راه اشتغال) شکل کامل‌تری به خود گرفت و زمینه تعامل دانشجویان با صنایع را تقویت کرد.

۵ پویش؛ هر دانشجو یک حامی صنعتی

«امروز خانواده‌ها از دانشگاه برای فرزندانشان مدرک نمی‌خواهند، تضمین آینده می‌خواهند.» این جمله‌ای است که شهید طهرانچی همواره در سخنان خود بر آن تاکید کرده بود و گفته بود این روزها دیگر فقط داشتن یک مدرک ضامن اشتغال فارغ‌التحصیلان نیست. بنابراین باید دانشجویان پیش از فارغ‌التحصیلی توانمند نیز شوند. بر همین اساس یکی از تحولاتی که در حوزه آموزش شاهد آن بودیم تضمین اشتغال فارغ‌التحصیلان با طرح پویش بود. «پویش» همان طرح تحصیل دانشجو با یک حامی صنعتی است؛ در «طرح پویش» دانشجو مطابق با استاندارد صنعت تربیت شده و در زمان تحصیلش مهارت خود را نیز افزایش داده و برای حضور در میدان صنعت آماده می‌شود. درواقع دانش‌آموختگان بعد از گذراندن دوره‌های لازم، تبدیل به همان نیروی توانمندی می‌شوند که صنعت به‌دنبال آن است. البته حضور نیز وظایفی در این میان دارد که تضمین اشتغال دانشجو مهم‌ترین وظیفه اوست.

سال ۱۳۹۸ را می‌توان نقطه آغاز این طرح دانست. در آن سال مسئولان این دانشگاه برای از سرفصل‌های ارتباط خود با صنعت را ورود دانشجویانشان به صنایبع بزرگ تعریف و این مهم را با طرحی به نام «پویش» به آغاز کردند. در ابتدا اتفاق دیگری افتاد که آغازی بود ۱۲ استان ملزم به اجرای طرح پویش بودند اما دی سال ۱۴۰۱ بخشنامه اجرایی طرح پویش به روسای استان‌ها و واحدهای

۶ ارتقای سواد مجازی دانشجویان با آموزش ترکیبی

برای ارتباط با جهان پیرامون نیازمند یادگیری زبان هستیم؛ شهید طهرانچی بر این باور بود که سواد مجازی بر پایه ارتقای دانش دانشجویان در حوزه‌های زبان و رایانه بنا می‌شود و با هدایت و جهت‌گیری مناسب در آموزش، می‌تواند به نسل جوان کمک کند تا از فرصت‌ها بهره‌برداری کرده و از تهدیدات واقعی آسیب نبیند. به همین دلیل بود که بهمن ماه ۱۴۰۱ خبر از ترکیبی شدن آموزش‌های زبان انگلیسی در مقاطع کاردانی و کارشناسی در دانشگاه آزاد اسلامی به گوش رسید. هدف این طرح بازسازی از امکانات دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه مجازی بتوان دانشگاه را به هدفش که همان ارتقای سطح سواد مجازی دانشجویان بر پایه ارتقای سطح زبان و رایانه است نزدیک کرد. اما چرا این ایده مطرح شد؟ در زمانی که شدت درگیر همه‌گیری کرونا شد، دانشگاه آموزش خود را در بستر فضای مجازی ادامه داد. پس از آن تصمیم بر این شد تا از تجربیات موفق آموزش مجازی دانشگاه در حوزه آموزش ترکیبی استفاده شود. به همین دلیل شکه یکپارچه آموزش‌های ترکیبی زبان و رایانه با هدف استفاده بهینه از امکانات آموزش الکترونیکی، ارتقای سطح سواد مجازی دانشجویان بر پایه ارتقای سطح زبان و رایانه، پایش و نظارت مستمر وضعیت آموزش در حوزه‌های زبان و رایانه، ایجاد شبکه تعاملی بین متخصصان هر حوزه و بین حوزه‌ای آموزشی توسعه مهارت‌ها و توانمندی‌های فردی و حرفه‌ای دانشجویان مولر واقع شوند.

شد. مهم‌ترین هدف مسئولان دانشگاه از این اقدام ارتقای سطح مجازی دانشجویان دانشگاه آزاد بود. این سطح سواد، به دو سواد کارآمد در این حوزه یعنی ارتقای زبان و دوم رایانه برمی‌گردد زیرا بستر فضای آموزشی روی بحث زبان‌های بین‌المللی و زبان انگلیسی و همچنین بحث رایانه است. در واقع مسئولان دانشگاه آزاد به دنبال ایجاد یک شبکه جامع از آموزش‌های ترکیبی زبان و رایانه هستند تا بتوانند به اهداف متنوع و مهمی دست پیدا کنند. این اهداف شامل طراحی تمام نرم‌افزارهای نوآورانه، تولید پادکست‌ها و ویدکست‌ها، ساخت اسباب بازی‌های هوشمند و توسعه اپلیکیشن‌ها و به‌ویژه‌ایجاد آموزشی کوتاه‌مدت است. علاوه بر این، تولید محتوای هدفمند در قالب کتاب‌های الکترونیکی و مطابقت با استانداردهای بین‌المللی، توسعه‌ی نیز در برنامه‌های آنان جای دارد. یکی از جنبه‌های مهم این طرح، آسیب‌شناسی آزمون‌های ملی در حوزه زبان است که می‌تواند به ارتقای کیفیت آموزشی کمک شایانی کند. همچنین، مسئولان دانشگاه بر این باورند که الگوگیری و بومی‌سازی سایت‌های مرتبط با بافت زبانی، می‌تواند به بهبود فرایند یادگیری و تدریس کمک کند. درنهایت باید گفت این ابتکارات به‌مظور ارتقای آموزش زبان و رایانه و یاسخگویی به نیازهای متنوع دانشجویان و بازار کار در نظر گرفته شده‌اند و می‌توانند در راستای توسعه مهارت‌ها و توانمندی‌های فردی و حرفه‌ای دانشجویان موثر واقع شوند.

۷ احیای نظام آموزش استاد - شاگردی در حوزه هنر

احیای نظام استاد-شاگردی، یکی دیگر از ابتدیه ابدهای دکتر طهرانچی بود. او در سخنانی از تجربه نظام آموزش از استاد شاگردی و شاگردپروری به محیط کاری انتقاد کرده و گفته بود متاسفانه با قوانین ارتقا و دستورالعمل‌های غلط، اساتید از محیط آموزش به محیط کار سوق داده شده‌اند و از دانشجویان فاصله گرفته‌اند. اما نظام احیای نظام استاد-شاگردی چه بود؟ یکی از سنت‌های خوبی که در آموزش هنر درطول تاریخ تمدنی ایران وجود داشت، بحث آموزش هنر به شکل سنتی استاد-شاگردی بود است، یعنی اساتید شاگردانی را انتخاب و طی یک دوره زمانی زیاد این شاگردان را از لحاظ هنری، اخلاقی و علمی تربیت می‌کردند. شاگردان از استاد می‌آموختند و شاخص‌های خوب را دریافت می‌کردند و خود بعدا جای استاد می‌نشستند. اتفاقی که مدت‌ها بود به دست فراموشی سپرده شده بود. دانشگاه آزاد اسلامی در سند تحول و نعالی، به دنبال بازگشت اساتید به محیط آموزشی و شاگردپروری است. به همین دلیل بود که ایده تحول در شیوه آموزش رشته‌های هنری و توجه به الگوی سنتی استاد و شاگردی مطرح و درنهایت به تاسیس یک مجموعه آموزشی با محوریت هنر در دانشگاه آزاد اسلامی منجر شد. سال ۹۷ بود که دانشگاه استاد فرشچیان با هدف قدردانی از هنرمندان اسلامی ایران و به‌عنوان الگوی اجرای نظام استاد-شاگردی تاسیس شد. چه شد نظام استاد شاگردی به دانشگاه استاد فرشچیان سپرده شد؟ ۱۰۵ سالی می‌شد که در کمیته‌های مختلف شورای عالی انقلاب فرهنگی تلاش شده بود به روش استاد- شاگردی در نظام آموزش عالی رسمیت داده شود. بر همین اساس بحث ایجاد نظام استاد- شاگردی در شورای هنر به ریاست وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح شده‌اند و به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارسال و تصویب شد و درنهایت این رشته در دفترچه کنکور سال ۱۴۰۲ به واحد استاد فرشچیان دانشگاه آزاد اسلامی تعلق گرفت که بتواند در رشته نگارگری به شکل استاد- شاگردی دانشجو بپذیرد. مهر سال ۱۴۰۲ نیز اولین سالی بود که رشته نگارگری در دفترچه انتخاب رشته به شیوه استاد- شاگردی گنجانده شد و آن‌طور که یازده رئیس این دانشگاه‌ها در یادداشتی می‌گوی